

УДК 339.92(043.2)

DOI: 10.34132/pard2020.09.02

ІНТЕГРОВАНЕ ОЦІНЮВАННЯ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН-ЧЛЕНІВ ОЕСР З ВИКОРИСТАННЯМ ГЛОБАЛЬНОГО ІНДЕКСУ (GI-10) В КОНТЕКСТІ GLOBAL GOVERNANCE

Кармишев Д. В., д-р наук з держ. упр., професор, 1-ший заступник директора, Харківський регіональний інститут НАДУ при Президентіві України, м. Харків, Україна.

У статті систематизовано та узагальнено результати доступних глобальних досліджень, що містять актуальні сукупні дані та експертно-аналітичну інформацію щодо інтегрованого оцінювання всебічного збалансованого розвитку країн членів організації економічного співробітництва та розвитку (далі – ОЕСР), отримані за 10 релевантними міжнародними індексами із порівняльною оцінкою у динаміці за три роки спостережень.

За результатами проведеного дослідження наголошується на доцільності подальшого використання Глобального індексу (GI-10) як інтегрованого індикатора збалансованого розвитку, що характеризує сучасне соціально-економічне становище країн ОЕСР, їх позиціонування у глобальному вимірі, а також надає можливість регулюючого впливу та визначення стратегічних орієнтирів розвитку як окремих країн, так і міждержавних утворень в контексті глобального врядування.

Ключові слова: світові інтеграційні процеси, глобальне врядування, збалансований глобальний розвиток суспільства, індикатори глобального розвитку, інтегрований індекс глобального розвитку GI-10, країни – члени організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР).

Постановка проблеми. Парадигма глобального розвитку на XXI століття характеризується необхідністю ефективного протистояння національних держав викликам глобалізації і зумовлює необхідність у спільному використанні наявних потенціалів окремих країн для вирішення проблем існування у глобалізованому суспільному просторі за умов збереження певного розмаїття.

До суб'єктів управління глобальним розвитком слід віднести не лише країни, які претендують на роль світових лідерів, а й окремі впливові міждержавні утворення, що об'єднують найбільш потужні держави, що володіють відповідним економічним потенціалом і передовими технологіями. У зв'язку з цим існує необхідність інтеграції національних держав у співтовариства, які побудовані на певних принципах взаємодії, з метою позиціонування в світі в якості суб'єктів, які впливають на прийняття рішень що стосуються, перш за все, підвищення своєї значущості та конкурентоздатності на арені міждержавних взаємовідносин.

Світові інтеграційні процеси визначають не лише динаміку та особливості функціонування і розвитку сучасного суспільства, а й сприяють становленню нової системи стратегічного управління глобальним розвитком. При цьому, розуміння об'єктивних тенденцій глобального розвитку та становлення системи управління глобальним розвитком поступово впливає на формування та реалізацію державної політики різних країн, яка все більше виходить із необхідності співставлення та узгодження з проголошеними міжнародними принципами й концепціями організації та розвитку суспільства.

Проте, незважаючи на значну кількість публікацій за зазначеною проблематикою, сьогодні поки бракує системних досліджень використання інтегрованого підходу щодо оцінювання ефективності стратегічного управління глобальним розвитком, що передбачає не лише наявність індикаторів стану та динаміки розвитку суспільства у зазначених сферах, а й можливостей комплексного оцінювання регулюючого впливу на глобальний розвиток у різних країнах світу в контексті глобального врядування. Виходячи з цього, зрозумілим є те, що в якості інструментів для співставлення результатів

оцінювання різноманітних, у тому числі статистичних показників розвитку, має бути розроблена та сформована універсальна інформаційно-аналітична система, що включатиме інтегровані домінанти, індикатори та характеристики розвитку відповідно до глобальних ціннісних орієнтирів світового співтовариства за сучасних умов [2].

Метою статті є систематизація та узагальнення результатів доступних глобальних досліджень, що містять актуальні сукупні дані та експертно-аналітичну інформацію щодо інтегрованого оцінювання всебічного збалансованого розвитку країн членів організації економічного співробітництва та розвитку (далі – ОЕСР), отримані за 10 релевантними міжнародними індексами із порівняльною оцінкою у динаміці за три роки спостережень з подальшим використанням Глобального індексу (GI-10) як інтегрованого індикатора збалансованого розвитку країн – членів ОЕСР в контексті Global Governance.

Це дослідження є продовженням попередніх розвідок автора [1; 2; 3; 5] й містить нові актуальні результати у сфері комплексного оцінювання розвитку країн ОЕСР за інтегрованим індексом збалансованого глобального розвитку GI-10.

Виклад основного матеріалу.

Сучасні концепції управління глобальним розвитком суспільства мають багато в чому універсальний характер і передбачають, по-перше, сталість розвитку, яка базується на положенні, що якість життя людей і стан суспільства знаходяться під впливом сукупності соціальної, економічної й екологічної сфер; по друге, глобальний характер процесів, багаторівневість та публічність і відповідно прозорість процесів управління, а також спільність у протистоянні глобальним викликам; по третє, спрямованість на узгодженість дій між акторами – суб'єктами глобального управління та досягнення суспільного консенсусу шляхом прийняття колективних рішень стосовно спільних питань, які стосуються передусім безпеки та подальшого існування цивілізації на основі спільних ціннісних орієнтацій та переконань; по четверте – модернізацію, технологічність та швидке просування найсучасніших засобів комунікацій й перспектив одночасного використання великих масивів інформаційних даних [1].

Досягнення ефективності глобального управління за трансформаційних умов все ж таки передбачає певну системність, що потребує дотримання певних загальних принципів, цілей і цінностей, які поділятимуться світовим співтовариством та стануть зрозумілими і досяжними, в тому числі для окремих національних держав [3; 6]. Реалізація відповідних принципів, цілей і цінностей можлива в умовах інтеграції окремих країн у впливові наднаціональні міждержавні утворення, що формуватимуть новий порядок денний в умовах глобалізації.

Отже, формування порядку денного світового розвитку характеризується посиленням ролі визнаних політичних утворень, що носять статус міжнародних міжурядових організацій, які опосередковано впливають на вироблення рішень із глобальних проблем у наднаціональній площині. За своїм політичним впливом вони можуть перевищувати можливості окремих, навіть достатньо впливових і потужних в економічному плані держав. Діяльність більшості з них спрямована на розвиток економічного співробітництва. Об'єднання переважно формуються навколо країн, які є регіональними лідерами й володіють певним економічним і політичним ресурсом [4]. Значущість деяких з них обумовлена суттєвим впливом на провідні міжнародні, в тому числі неурядові фінансові інституції, які виконують функції розпорядників коштів, що спрямовуються на фінансування глобальних проектів розвитку як на рівні міждержавних утворень, так і окремих національних держав. У зв'язку з цим саме заможні країни, будучи фактично донорами вищезазначених міжнародних фінансових інституцій, суттєво впливають на регулювання світових глобалізаційних процесів [5].

Можливості і перспективи взаємодії країн ОЕСР, як міждержавного утворення, що має прямий або опосередкований вплив на прийняття спільних рішень стосовно глобального розвитку зумовлені передусім політичним впливом цього пулу країн на сучасні глобалізаційні процеси суспільного розвитку як організації, представники якої на ширшому рівні репрезентують насамперед важливі у глобалізованому середовищі економічні інтереси співтовариства держав з розвиненою демократією і ринковою економікою. Впли-

вовість ОЕСР у сфері Global Governance зумовлена у тому числі неформальним характером цього об'єднання із властивими йому перевагами порівняно з формалізованими утвореннями. У зв'язку з цим, цілком слушно розглядати Global Governance як глобальне врядування, враховуючи його багатосуб'єктність, неформальні впливи та міждержавний характер.

При цьому, зрозумілим є те, що цілі і стратегії ОЕСР як глобального утворення не обмежуються економічним розвитком. Значна увага у діяльності організації приділяється політиці та стратегіям, що спрямовані на вирішення соціальних питань, а також питанням міжнародно-правових відносин у різних сферах розвитку суспільства [1].

Система оцінювання глобального розвитку описана в публікаціях [2; 5]. Проте вважаємо за потрібне акцентувати увагу на деяких аспектах системи оцінювання, оскільки це може бути доцільним для цілісного розуміння загальної ідеї стосовно проведення нового дослідження та отримання результатів вимірювання GI-10 у динаміці на основі першої спроби узагальнення дворічного емпіричного досвіду спостереження щодо фактичного становища країн у системі рейтингового оцінювання за інтегрованими показниками розвитку.

Отже, досвід використання системи індикаторів для кількісного та якісного оцінювання суспільного розвитку свідчить про те, що він має під собою і наукову основу, і здатність до практичного використання, в тому числі на міжнародному рівні. Найбільш детально система індикаторів розвитку розроблена, відповідно до основних цілей і стратегій, визначених ООН, тобто економічного зростання й боротьби з бідністю, забезпечення охорони здоров'я, освіти, безпеки, постачання питної води, збереження природи та ін. Для вивчення й порівняння розвитку країн світу загалом аналізуються значна кількість різних показників. Конструктивні системи індикаторів розвитку розробляються і в групі Світового банку. Основний внесок у формування системи індикаторів робиться щорічною доповіддю Світового банку «Індикатори світового розвитку» [6; 7; 8].

Стосовно інтегрованих індексів розвитку, то їх слід розглядати як важливі маркери соціального проектування та глобального

управління суспільним розвитком й орієнтир суспільного розвитку для країн, які прагнуть відповідних змін [5].

З огляду на це запропоновано авторське бачення комплексного глобального оцінювання розвитку країн ОЕСР із використанням стратегічного інтегрованого показника Глобального індексу розвитку. На нашу думку, цей індекс є найбільш релевантним для країн-членів ОЕСР, які демонструють стабільні показники зростання як за соціо-гуманітарною, так і економіко-технологічною складовою. Тому, враховуючи надважливу роль ОЕСР як міждержавного об'єднання, що включає найбільш потужні за своїм потенціалом країни та їх глобальним впливом на формування політики у світі, в подальшому ми розраховуємо придатність цього індексу насамперед для висвітлення динамічних процесів розвитку саме цього пулу країн. Початок відповідної аналітичної роботи вже закладений і підтверджений першими результатами власного комплексного дослідження, що має на меті щорічне оцінювання країн-членів ОЕСР за 10 ключовими індексами, які формують запропонований і введений нами в обіг Глобальний індекс розвитку [1; 2; 3, 5].

До речі, слід зауважити, що пропонується розглядати референтні країни, як такі, що демонструють стабільність стосовно розвитку. Тобто йдеться про те, які країни й відповідно напрями розвитку можливо розглядати як орієнтир з метою подальшого використання такого досвіду для визначення власних пріоритетів в управлінні всім національним комплексом. При цьому, розуміючи важливість оцінювання переважно розвинених країн Європи, треба мати можливість аналізувати й розвинені країни інших соціокультурних просторів, враховуючи, що йдеться про використання системи індикаторів для кількісного і якісного оцінювання глобального суспільного розвитку, який за визначенням має поширення на все світове співтовариство [1].

За наявності великої системи показників найкраще вирішення завдання в порівнянні різних об'єктів у різні моменти часу дає той з них, який може об'єднати інформацію, що міститься в усіх розглянутих вихідних показниках, тобто агрегований показник. Наявність інтегрованого індикатора суспільного розвитку дозволяє з певною

долею вірогідності робити висновок про ступінь стійкості країни, оптимальності траєкторії її розвитку та є доречним для прийняття рішень, у тому числі стосовно визначення стратегічних пріоритетів розвитку окремих національних держав [5].

Побудова Глобального індексу розвитку передбачає можливість застосування різних методичних підходів. При цьому максимальне спрощення предмету аналізу дозволяє виявити й проаналізувати ті його властивості, які неможливо помітити при великій кількості елементів у досліджуваній системі. Враховуючи зазначені тенденції, з метою всебічного оцінювання впливу світових глобальних процесів на розвиток як формалізованих міждержавних утворень, так і окремих країн, пропонуємо ввести в науковий обіг і використовувати в подальшому агрегований показник у вигляді інтегрованого Глобального індексу розвитку під назвою «Глобальний індекс» (The Global Index – GI-10) [5].

«Глобальний» означає узагальнений і всеохоплюючий за основними сферами розвитку суспільства збалансований інтегральний показник. У даному контексті йдеться саме про Глобальний індекс розвитку (GI-10), змістовна характеристика якого відображає комплексний розвиток країни, який пропонується оцінювати за 10 окремими інтегрованими індексами шляхом агрегування та узагальнення. На нашу думку, його можна вважати Глобальним індексом, який збалансований за трьома складовими: соціо-гуманітарною, економіко-технологічною та суспільно-політичною [5].

Процес визначення параметрів системи оцінювання проводився на підставі сформованої первинної інформаційної бази в певній послідовності. Визначені індикатори забезпечують принцип сумісності та порівнянності суб'єктів оцінювання. Визначаються глобальні індекси розвитку країн шляхом обчислення суми інтегральних індексів за певними напрямками для кожної країни як суб'єкта оцінювання. Тобто формування показників первинної інформаційної бази є суттєво важливим для забезпечення якості результатів і забезпечення довіри до системи оцінювання. Вони репрезентуються у вигляді уніфікованої електронної таблиці, яка включає дані, що зібрані для окремого суб'єкта оцінювання за процедурами та прави-

лами збору достовірної, об'єктивної та точної інформації, яка підтверджується відповідними опублікованими щорічними звітами та підлягає верифікації.

Як зазначалося, інтегрований Глобальний індекс розвитку (The Global Index – GI-10) побудований на основі аналізу офіційної інформації, що стосується емпіричних спостережень, та шляхом оцінювання комплексу взаємопов'язаних між собою постійних складових розвитку, які стосуються різних сфер суспільства (суспільно-політичної, соціо-гуманітарної та економіко-технологічної) та може між іншим демонструвати рівень збалансованого розвитку країни у стратегічному вимірі [5].

У побудову Глобального індексу (The Global Index – GI-10) закладено сукупні інтегровані дані, які відображають результати рейтингового оцінювання всебічного розвитку різних країн світу, отримані за 10 релевантними, тобто адекватними вирішенню поставленого завдання загальновідомими міжнародними індексами, розрахованими найбільш авторитетними експертно-аналітичними центрами, які працюють у царині досліджень глобальних процесів, що стосуються функціонування та розвитку суспільства, на основі щорічної офіційної доступної статистичної інформації [5].

У досліджуваному контексті до складу інтегрованого Глобального індексу (The Global Index – GI-10) включено 10 компонентів, що змістовно представлені найбільш значущими з позиції комплексності можливостями зівставлення та взаємодоповнення, а також цілеспрямованості в напрямку глобального розвитку релевантними індексами (табл. 1), врахування яких за оригінальною методологією дозволяє розрахувати Глобальний індекс (The Global Index – GI-10) за потенційною шкалою оцінювання в діапазоні значень від 0 до 100. Згідно з авторською методикою розрахунку, значення кожного із включених індексів має максимальне значення ($\leq 9,99$). При цьому інтегрований Глобальний індекс, максимальне сумарне значення якого дорівнює $\leq 99,99$ скоригований за показником ВВП на душу населення за паритетом купівельної спроможності (ВВП ППС) ($\leq 0,99$), що, на нашу думку, надає певної об'єктивізації та збалансованості зазначеному індексу, розуміючи при цьому, що показник ВВП

ППС вже не є визначальним у сенсі глобального розвитку, оскільки сучасне розуміння акцентів глобального розвитку завдяки його комплексності, інтегрованості, а також технологічності та інноваційності не робить наголос на домінуванні економічної складової у відповідному оцінюванні [5].

Таблиця 1

**Компоненти інтегрованого Глобального індексу
(The Global Index – GI-10)**

№ з/п	Назва індексу	Організації	Роки	Кількість країн
1	The Human Development Index http://www.hdr.undp.org/ [9]	United Nations Development Programme (UNDP)	2019 за 2018	189
2	The Social Progress Index https://www.socialprogress.org/ [10]	Social Progress Imperative (USA)	2020	163
3	The Legatum Prosperity Index https://www.prosperity.com/ [11]	Legatum Institute Foundation (GBR)	2019	167
4	The Sustainable Development Goals Index http://sdgindex.org/reports/ [12]	Sustainable Development Solutions Network – SDSN (FRA-USA) & Bertelsmann Stiftung (DEU)	2020	193
5	The Fragile States Index http://www.worldpolicy.org/ [13]	Fund for Peace & Foreign Policy Journal (USA)	2020	178
6	The Global Competitiveness Index http://www.reports.weforum.org/ [14]	World Economic Forum (CHE)	2019	141
7	The BDO IBC - International Business Compass https://www.bdo-ibc.com/ [15]	BDO & HWWI (DEU)	2018	174
8	The Global Innovation Index https://www.globalinnovationindex.org/ [16]	Cornell University (USA) & INSEAD (FRA) & WIPO (CHE)	2020	131

продовження таблиці 1

9	The ICT Development Index http://www.itu.int/ [17]	International Telecommunication Union – UN Specialized Agency(CHE) Portulans Institute (PI) & World Information Technology and Services Alliance (WITSA)	2017	176
	The Networked Readiness Index (NRI) http://www. networkreadinessindex.org [18]		2019	121
10	The Environmental Performance Index http://www.yale.edu/esi/ [21]	Yale Center for Environmental Law and Policy (USA)	2020	180

Усі 10 компонентів – індексів мають відношення до реалізації політики в певних сферах суспільства (соціо-гуманітарній, економічній, екологічній, інформаційній та ін.) на різних рівнях управлінського впливу в системі багаторівневого публічного управління глобальним розвитком. При цьому перші п'ять індексів розкривають і відображають більшою мірою соціо-гуманітарну складову, а наступні п'ять – економіко-технологічну складову політики стосовно глобального розвитку [5].

У даній статті ми не розглядаємо методологічні підходи до обчислення та застосування наведених індексів, що складають основу інтегрованого Глобального індексу, оскільки всі вони побудовані авторитетними міжнародними неурядовими організаціями та експертно-аналітичними центрами на основі власних аналітичних можливостей, загальновідомих інтегральних оцінок із використанням багатого арсеналу статистичних методів стандартизації та низки показників. Кожен із розглянутих індексів виконує свою аналітичну місію, ґрунтується на відповідному наборі базових показників й обчислюється із застосуванням методології агрегування. Крім того, слід зазначити, що під час визначення індикаторів – складових Глобального індексу – враховувалося те, що чим тісніше пов'язаний показник із середньою величиною показників у

даній сфері, тим більш репрезентативним є висвітлення процесів, що досліджуються [5].

В експертному середовищі існують різні думки стосовно методів визначення ваги різних показників, які в сукупності складають інтегрований показник. Зокрема вважається, що різні індикатори мають різний ступінь об'єктивності та відповідальності за кінцевий результат оцінювання й кожна окрема сфера може мати пріоритет по відношенню до іншої в оцінюванні глобального розвитку, тому ваги окремих показників мають бути різними. Однак, на нашу думку, такий суб'єктивізм є необґрунтованим, оскільки сьогодні не існує об'єктивної й достовірної методики розрахунку ваг для інтегральних агрегованих показників, які характеризують вплив досить мінливих соціально-економічних та інших чинників на глобальний розвиток суспільства [5].

У зв'язку з цим нами запропоновано визначати ваги окремих індексів, які покладені в основу інтегрованого Глобального індексу, ґрунтуючись на принципах рівності, що закладені в тому числі у діяльність ООН та її інституцій і відповідно до цього надавати кожному із зазначених агрегованих індексів однаковий ваговий коефіцієнт, незважаючи на певні потенційні розбіжності у вагомості, оскільки штучне встановлення таких розбіжностей у вигляді надання різної ваги індексам під час їх якісного оцінювання свідчатиме про певний суб'єктивізм та упередженість [5].

Оскільки питання визначення вагових коефіцієнтів для окремих індексів, які враховуються при обчисленні Глобального індексу, несе суб'єктивний характер і не має емпіричної бази для здійснення відповідної дії, запропоновано умовно присвоїти кожному з цих індексів ваговий коефіцієнт, що дорівнює одиниці [5].

Зазначений підхід до виокремлення домінуючих складових стратегічного управління глобальним розвитком співвідноситься із загальноприйнятою науковим співтовариством концепцією сталого розвитку, де превалюють саме економічна, соціальна та екологічна складові й не акцентується увага на суспільно-політичній, і навіть не приділяється належної уваги інституціональній складовій. Це свідчить про те, що відповідно до цілей сталого розвитку слушно

робити акцент саме на визначених консенсусом та емпірично підтверджених складових розвитку, не без урахування звичайно аналізу суспільно-політичних процесів і тенденцій та інституціональних засад і особливостей глобального розвитку [5].

Що стосується глобальних досліджень, які не оновлювалися протягом останніх двох років (йдеться про два дослідження: The BDO IBC – International Business Compass; The ICT Development Index) [15; 17], то враховуючи авторитет організацій, що їх здійснювали, і глобальність досліджень, а також намагання переглянути показники залежно від умов, що змінюються у світі, обиралися останні, доступні на даний час дані, що відображають результати досліджень щодо побудови відповідних індексів.

Зважаючи на зазначене вище, наші цьогорічні спостереження відрізняються певними новаціями. Так, у зв'язку з переглядом методології індексу розвитку інформаційно-комунікаційних технологій (ICT Development Index) запропонована формула, яка на наш погляд висвітлює більш об'єктивну картину, що характеризує комунікативну складову інтегрального Індексу. Вона являє собою певну компіляцію Індексу розвитку інформаційно-комунікаційних технологій (The ICT Development Index) [17] з Індексом сільової готовності (The Networked Readiness Index) [18], який більш повною мірою відображає сучасні тенденції розвитку інформаційної інфраструктури країн ОЕСР. Саме цифрова комунікативна складова в умовах обмежених можливостей по відношенню до глобальних процесів економічної і соціальної мобільності, а також обмежень, що викликані Covid-19 зараз мають принципове значення для формування порядку денного глобального розвитку.

Ураховуючи, що обидва зазначені Індeksi є найбільш глобальними по відношенню до інших існуючих [19; 20], що характеризують розвиток цифрової економіки та її конкурентоспроможності, є сенс враховувати їх навіть незважаючи на те, що існує проблема з нерегулярністю їх вимірювання в останні роки. Тому, запропонована формула, яка дозволить поєднувати зазначені індекси парітетно, не порушуючи методіку дослідження, яка була застосована нами в попередніх спостереженнях і особливість якої полягає в тому, що

вона не передбачає надання переваги у вазі будь якій складовій інтегрованого індексу. Тобто всі його складові вважаються рівнозначними. При цьому виключення стосовно пошуку оптимального значення індексу розвитку інформаційно-комунікаційних технологій та сільової готовності, отриманого завдяки компіляції зазначених вище індексів пов'язане з пріоритетом процесів цифровізації та їх поширенням в суспільних відносинах.

Формула має такий вигляд:

$$I = (I_{ict} + I_{nri})/2, \text{ де}$$

I_{ict} – Індекс комунікативної цифрової спроможності (2017 р. за 2016 р.),

I_{nri} – Індекс сільової готовності (2020 р. за 2019 р.).

Заздалегідь випереджаючи питання, чому ми не враховували наприклад такий новий і актуальний Індекс, як (The IMD World Digital Competitiveness Ranking) [19], або (The Bloomberg Innovation Index) [20], слід зазначити, що у наших спостереженнях використовуються глобальні індекси, що мають вибірку щодо кількості країн від 120 до 190. Стосовно згаданих вище досліджень слід зауважити, що досвід спостережень в них лише 3 роки, а вибірка країн дорівнює відповідно 63 і 60, що не відповідає критеріям, за якими ми будували глобальний інтегрований Індекс GI-10, оскільки всі його складові індекси мають значно більшу вибірку країн, що оцінювалися під час досліджень, що пов'язані з побудовою GI-10.

Отже, запропонований нами підхід, який більше акцентує увагу на сучасні тренди розвитку мережевого суспільства і інформаційно-комунікаційних технологій дещо трансформував результати глобального Індексу GI-10. Це дало і нову картину загального рейтингу GI-10 (версія 2019.2). З огляду на це, пропонуємо оновлений Рейтинг GI-10 у версії 2019.2 відповідно до останніх офіційно доступних спостережень переважно станом на кінець першого півріччя 2020 р.

У табл. 2 наведено результати інтегрованого оцінювання глобального розвитку країн-членів ОЕСР на основі доступних даних, що є актуальними станом на 01.10.2020 р., за десятима інтегрованими індексами, скорегованими за показником ВВП на душу на-

селення за паритетом купівельної спроможності (GDP based on purchasing-power-parity (PPP) per capita (англ.) за даними Всесвітнього банку [22].

Зазначена інформація представлена оновленими даними і містить результати оцінювання переважно за 2019 р, отримані із доступних офіційних джерел вдруге протягом першого – третього кварталів 2020 року. Саме порівняння наведених даних протягом двох років, на нашу думку, свідчить про те, що методика визначення GI-10 є релевантною, оскільки коливання в межах рейтингової шкали оцінювання досить незначні, незважаючи на певні розбіжності у вимірюваннях наприклад показника сітрової готовності та розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, що обумовлено об’єктивними змінами щодо розвитку суспільних процесів за трансформаційних умов.

Таблиця 2

Результати інтегрованого оцінювання глобального розвитку країн-членів ОЕСП за GI-10_2019.2*

№	Country	1	2	3	4	5	6	7	8	9***	10	**** GDP	Total 2019.2
1.	Australia	6	8	17	37	169(10)	16	10	23	14:13	13	19	H _I
		9.4	9.2	8.3	6.3	9.0	8.4	9.0	7.7	8.65	8.7	0.81	85.46
2.	Austria	20	15	13	7	164(15)	21	15	19	21:15	6	15	H _I
		8.0	8.5	8.7	9.3	8.5	7.9	8.5	8.1	8.2	9.4	0.85	85.95
3.	Belgium	17	16	22	11	161(18)	22	17	22	25:20	15	20	H _I
		8.3	8.4	8.8	8.9	8.2	7.8	8.3	7.8	7.75	8.5	0.80	83.55
4.	Canada	13	7	14	21	171(8)	14	9	17	29:14	20	22	H _I
		8.7	9.3	8.6	7.9	9.2	8.6	9.1	8.3	7.85	8.0	0.78	86.33
5.	Chile	42	34	37	28	142(37)	33	33	54	56:42	44	57	M _{II}
		5.8	6.6	6.3	7.2	6.3	6.7	6.7	4.6	5.1	5.6	0.43	61.33
6.	Czechia	26	25	28	8	155(24)	32	24	24	43:30	20	33	H _{II}
		7.4	7.5	7.2	9.2	7.6	6.8	7.6	7.6	6.35	8.0	0.67	75.92
7.	Denmark	11	2	1	2	175(4)	10	6	6	4:6	1	14	vH
		8.9	9.8	9.9	9.8	9.6	9.0	9.4	9.4	9.5	9.9	0.86	96.06
8.	Estonia	30	24	21	10	148(31)	31	27	25	17:23	30	37	H _{II}
		7.0	7.6	7.9	9.0	6.9	6.9	7.3	7.5	8	7.0	0.63	75.73
9.	Finland	12	3	5	3	178(1)	11	18	7	22:7	7	21	vH
		8.8	9.7	9.5	9.7	9.9	8.9	8.2	9.3	8.55	9.3	0.79	92.64
10.	France	26	18	23	4	160(19)	15	28	12	15:18	5	25	H _I
		7.4	8.2	7.7	9.6	8.1	8.5	7.2	8.8	8.35	9.5	0.75	84.10

11.	Germany	4	11	8	5	166(13)	7	12	9	12.9	10	18	vH
		9.6	8.9	9.2	9.5	8.7	9.3	8.8	9.1	8.95	9.0	0.82	91.87
12.	Greece	32	27	42	43	127(52)	59	79	43	38.43	25	49	M _{II}
		6.8	7.3	5.8	5.7	4.8	4.1	2.1	5.7	5.95	7.5	0.51	56.26
13.	Hungary	43	40	46	29	135(44)	47	38	35	48.38	33	45	M _I
		5.7	6.0	5.4	7.1	5.6	5.3	6.2	6.5	5.7	6.7	0.55	60.75
14.	Iceland	6	9	10	26	174(5)	26	16	21	1:21	17	12	H _I
		9.4	9.1	9.0	7.4	9.5	7.4	8.4	7.9	8.9	8.3	0.88	86.18
15.	Ireland	3	12	12	14	168(11)	24	5	15	20:19	16	4	H _I
		9.7	8.8	8.8	8.6	8.9	7.6	9.5	8.5	8.05	8.4	0.96	87.81
16.	Israel	22	33	31	40	69(110)	20	21	13	23:22	29	32	M _I
		7.8	6.7	6.9	6.0	-1.0	8.0	7.9	8.7	7.75	7.1	0.68	66.53
17.	Italy	29	23	30	30	143(36)	30	40	28	47:34	20	29	M _I
		7.1	7.7	7.0	7.0	6.4	7.0	6.0	7.2	5.95	8.0	0.71	70.06
18.	Japan	19	13	19	17	158(21)	6	20	16	10:12	12	26	H _I
		8.1	8.7	8.1	8.3	7.9	9.4	8.0	8.4	8.9	8.8	0.74	85.34
19.	Korea	22	17	29	20	159(20)	13	22	10	2:17	28	31	H _{II}
		7.8	8.3	7.1	8.0	8.0	8.7	7.8	9.0	9.05	7.2	0.69	81.64
20.	Latvia	39	35	35	24	144(35)	41	37	36	35:39	36	47	M _I
		6.1	6.5	6.5	7.6	6.5	5.9	6.3	6.4	6.3	6.4	0.53	65.03
21.	Lithuania	34	32	33	36	154(25)	39	34	40	41:31	35	38	M _I
		6.6	6.8	6.7	6.4	7.5	6.1	6.6	6.0	6.4	6.5	0.62	66.22
22.	Luxembourg	21	14	9	44	170(9)	18	**	18	9:11	2	2	H _I
		7.9	8.6	9.1	5.6	9.1	8.2	8.4	8.2	9.0	9.8	0.98	84.88
23.	Mexico	76	62	67	69	98(81)	48	72	55	87:57	51	67	L _I
		2.4	3.8	3.3	3.1	1.9	5.2	2.8	4.5	2.8	4.9	0.33	35.03
24.	Netherlands	10	10	6	9	167(12)	4	4	5	7:3	11	13	vH
		9.0	9.0	9.4	9.1	8.8	9.6	9.6	9.5	9.50	8.9	0.87	93.27
25.	N. Zealand	14	4	7	16	173(6)	19	13	26	13:16	19	30	H _I
		8.6	9.6	9.3	8.4	9.4	8.1	8.7	7.4	8.55	8.1	0.70	86.85
26.	Norway	1	1	2	6	177(2)	17	7	20	8:4	9	9	vH
		9.9	9.9	9.8	9.4	9.8	8.3	9.3	8.0	9.4	9.1	0.91	93.81
27.	Poland	32	31	36	23	145(34)	37	35	38	49:37	37	44	M _I
		6.8	6.9	6.4	7.7	6.6	6.3	6.5	6.2	5.7	6.3	0.56	65.96
28.	Portugal	40	21	26	25	165(14)	34	45	31	44:28	27	40	M _I
		6.0	7.9	7.4	7.5	8.6	6.6	5.5	6.9	6.4	7.3	0.60	70.70
29.	Slovakia	36	36	32	27	151(28)	42	39	39	46:35	26	39	M _I
		6.4	6.4	6.8	7.3	7.2	5.8	6.1	6.1	5.95	7.4	0.61	66.06
30.	Slovenia	24	22	27	12	163(16)	35	31	32	33:27	18	35	H _{II}
		7.6	7.8	7.3	8.8	8.4	6.5	6.9	6.8	7.0	8.2	0.65	75.95
31.	Spain	25	19	25	22	146(33)	23	43	30	27:25	14	34	H _{II}
		7.5	8.1	7.5	7.8	6.7	7.7	5.7	7.0	7.4	8.6	0.66	74.66
32.	Sweden	8	5	4	1	172(7)	8	11	2	11:1	8	17	vH
		9.2	9.5	9.6	9.9	9.3	9.2	8.9	9.8	9.4	9.2	0.83	94.83
33.	Switzerland	2	6	3	15	176(3)	5	3	1	3:5	3	8	vH
		9.8	9.4	9.7	8.5	9.7	9.5	9.7	9.9	9.6	9.7	0.92	96.42

34.	Turkey	59	92	91	70	59(120)	61	67	51	67:51	99	51	L ₁
		4.1	0.8	0.9	3.0	-2.0	3.9	3.3	4.9	4.1	0.1	0.49	23.59
35.	U.Kingdom	15	20	11	13	149(30)	9	8	4	5:10	4	24	vH
		8.5	8.0	8.9	8.7	7.0	9.1	9.2	9.6	9.25	9.6	0.76	88.61
36.	USA	15	28	18	31	149(30)	2	14	3	16:8	24	11	H ₁
		8.5	7.2	8.2	6.9	7.0	9.8	8.6	9.7	8.8	7.6	0.89	83.19
37.	Colombia	79	60	72	67	65(114)	57	75	68	84:69	50	85	
		2.1	4.0	2.8	3.3	-1.4	4.3	2.5	3.2	2.35	5.0	0.15	28.30
38.	Costa Rica	68	37	38	35	147(32)	62	56	56	60:50	52	66	
		3.2	6.3	6.2	6.5	6.8	3.8	4.4	4.4	4.5	4.8	0.34	51.24

* друга версія дослідження GI-10_2019.2 – за офіційними даними останніх щорічних звітів на кінець 1-го півріччя поточного року (станом на 01.07.2020)

** у випадку, якщо країна відсутня в рейтингу, береться середнє значення від суми всіх наявних показників її розвитку

$$*** I = (I_{ict} + I_{nri})/2$$

**** ВВП ППС на душу населення (GDP based on purchasing-power-parity (PPP) per capita) за даними Всесвітнього банку (07.01.2020) за 2019 р.

Оцінюючи динаміку розвитку країн, слід зробити такі висновки. По-перше, рейтинг виявився дуже стійким і демонструє стабільність у розподілі основних суб'єктів оцінювання за шкалою оцінювання. У цілому перша десятка не зазнала змін. Швейцарія зберігає лідерство, проте воно вже не таке відчутне. По-друге, досить цікавою видається інформація, що стосується країн, які демонструють упевнене зростання у порівнянні з 2018 роком. Так, заслуговує на увагу суттєве зростання показників розвитку та відчутне поліпшення позицій таких країн: Корея (+3,75), Чехія (+2,76), Естонія (+3,21), Польща (+2,50), Чілі (+4,49), Мексика (+4,02). По-третє, заслуговує на увагу визначення середнього значення індексу (GI-X_2019.2=71,35) як орієнтир для окремих країн-членів ОЕСР, так і для окремих регіональних утворень, що мають на меті забезпечення сталого розвитку і відповідне зростання соціально-економічних показників.

У підсумку рейтинг країн ОЕСР за Глобальним індикатором збалансованого розвитку GI-10_2019.2 у порівнянні з GI-10_2019.1 і GI-10_2018 має такий вигляд (табл. 3).

Отже, інтегрований підхід до оцінювання надав можливість на-самперед робити висновки стосовно ефективності стратегій збалансованості розвитку зазначених країн. Так, за результатами вимірювання інтегрованого Глобального індексу розвитку країн ОЕСР слід зазначити, що в цілому високий рівень індексу зазначеної групи країн свідчить про її стійкий і збалансований розвиток. Однак при цьому, слід зазначити, що приєднання нових країн членів має бути більш зрозумілим, оскільки наслідки приєднання до спільноти ОЕСР Колумбії і Коста-Рікі свідчать про зниження середнього значення індексу (GI-X_2019.2) у порівнянні з середнім значення індексу (GI-X_2018), що статистично зменшує глобальну конкурентоздатність країн ОЕСР у порівнянні з іншими глобальними утвореннями.

Таблиця 3

**Рейтинг країн ОЕСР за Глобальним індикатором
збалансованого розвитку GI-10_2019.2 у порівнянні з
GI-10_2019.1 і GI-10_2018**

№	Country		GI-10 2018	GI-10 2019.1	GI-10 2019.2
very high level - vH					
1.	Switzerland		97.82	96.82	96.42
2.	Denmark		95.14	95.96	96.06
3.	Sweden		93.52	94.33	94.83
4.	Norway		93.40	93.01	93.81
5.	Netherlands		92.06	92.27	93.27
6.	Finland		91.27	91.59	92.64
7.	Germany		91.53	91.72	91.87
high level I – H₁					
8.	U.Kingdom		90.85	89.86	88.61
9.	Ireland		89.35	88.06	87.81
10.	N. Zealand		86.92	87.30	86.85
11.	Canada		84.98	85.08	86.33
12.	Iceland		89.97	89.28	86.18
13.	Austria		84.35	85.05	85.95
14.	Australia		85.21	84.71	85.46
15.	Japan		85.56	85.14	85.34

16.	Luxembourg		87.38	85.18	84.88
17.	France		84.54	84.45	84.10
18.	Belgium		82.70	82.40	83.55
19.	USA		82.99	82.69	83.19
20.	Korea		77.89	78.69	81.64
high level II – H_{II}					
22.	Slovenia		75.35	74.25	75.95
24.	Czechia		73.16	73.87	75.92
23.	Estonia		72.52	74.03	75.73
21.	Spain		74.57	75.26	74.66
25.	Portugal		69.01	70.00	70.70
26.	Italy		69.40	69.71	70.06
middle level – M_I					
27.	Israel		67.08	66.88	66.53
28.	Lithuania		65.73	66.72	66.22
29.	Slovakia		65.50	65.31	66.06
30.	Poland		63.46	63.06	65.96
31.	Latvia		63.62	65.03	65.03
32.	Chile		56.84	57.13	61.33
33.	Hungary		60.14	59.85	60.75
middle level – M_{II}					
34.	Greece		55.53	56.21	56.26
35.	Costa Rica		-	-	51.24
low level I – L_I					
36.	Mexico		31.01	31.13	35.03
37.	Columbia		-	-	28.30
38.	Turkey		22.00	23.29	23.59

Висновки та перспективи подальших досліджень.

Об'єктивізація картини глобального розвитку на основі зіставлення даних ретроспективного аналізу та стосовно тенденцій, прогнозів і перспектив розвитку видається вкрай важливою. При цьому саме динаміка змін результатів оцінювання за певний проміжок часу потребує врахування не лише останніх рейтингових оцінок, а й проведення оцінювання даних як мінімум за три попередні роки. Це дозволить зробити певні висновки відносно ефективності впливу державної політики на його складові з урахуванням відповідних

тригерів, які надають поштовх певним процесам та приводять у дію відповідні механізми розвитку [1].

Дуже корисним для подальших кроків з удосконалення системи оцінювання є визначення сутності та змісту інтегральних індексів розвитку за окремими складовими, що являє собою сукупність показників та відповідно індикаторів, які визначають результати у певній сфері суспільного розвитку, враховуючи його соціо-гуманітарну та економіко-технологічну складову. При цьому, вибір відповідних індикаторів в межах системи оцінювання передбачає встановлення абсолютних вимірів результатів в контексті забезпечення достовірної оцінки його позиціонування у глобальному вимірі. Окремо слід наголосити на тому, що при визначенні відповідних показників необхідно керуватися певними принципами та чітко визначеними ознаками, що формують їх змістовну частину, яка має бути однозначною та відображати всі основні характеристики розвитку відповідно до принципів однорідності та пропорційності визначених показників на основі офіційної статистичної інформації [1].

Ще однією корисною якістю запропонованої системи оцінювання спільнот, прикладом чого є оцінювання розвитку країн ОЕСР, є наявність у системі оцінювання такого наочного параметра, як індикатор розвитку певної системи (спільноти, утворення) та позиціонування індикатора розвитку окремого суб'єкта ранжування відносно індикатора розвитку системи. Доречним є те, що вимір індикатора розвитку системи є тією об'єктивною межею, відносно якої позиціонують окремі країни як суб'єкти оцінювання на відповідних шкалах оцінювання системи залежно від досягнутих успіхів за результатами діяльності. Вимір індикатора суб'єкта (або групи суб'єктів) відносно системи – спільноти надає можливість оцінити результати розвитку окремих регіональних утворень (наприклад, країн Балтії, країн Скандинавії, країн Вишеградської четвірки або країн Середземномор'я) та перспектив їх збалансованого розвитку у межах спільноти [1].

До речі, намагання суб'єкта оцінювання у разі відставання досягти рівня системи є одночасно і мотиваційним і підсилюючим фактором для всієї системи, що в підсумку забезпечує синергетич-

ний ефект під час здійснення відповідного процесу. Проте це може мати й обмежувальний характер стосовно набуття певними країнами членства в утвореннях, якщо за своїм глобальним індексом ця країна не відповідає умовам приєднання до спільноти. При цьому тут немає дискримінації, а є чіткий стратегічний орієнтир, тобто критерій за яким країна має вважатися тією, що досягла рівня відповідності умовам функціонування спільноти перш за все за соціо-гуманітарними та економіко-технологічними критеріями забезпечення відповідності умовам функціонування та розвитку співтовариства країн [1].

Зроблені узагальнення фактично бере за мету пошук найбільш оптимальної моделі, а в подальшому і стратегії розвитку наднаціональних утворень (спільнот, співтовариств) в умовах глобалізації. Зіставлення результатів оцінювання збалансованого розвитку країн-членів ОЕСР у динаміці (за два роки) дозволяє дійти висновку, що в цілому рейтинг виявився достатньо стійким і демонструє стабільність у розподілі не лише окремих країн як суб'єктів оцінювання за відповідною шкалою, а й певних регіональних груп країн і надає підстави для використання цих даних під час формування аналітичних прогнозів щодо стратегічних перспектив розвитку країн як в узагальненому вигляді, так і за окремими напрямками [1].

Аналітичний супровід процесів, пов'язаних з формуванням системи стратегічного управління глобальним розвитком, може бути одним із компонентів забезпечення його ефективності. При цьому доречним видається необхідність формування системи індикаторів глобального розвитку. З огляду на це видається доцільним продовжити роботу щодо запровадження в науковий та практичний обіг інтегрованого індексу глобального розвитку GI-10, виходячи із співвідношення соціо-гуманітарної та економіко-технологічної складової для досягнення відповідних узгоджених глобальних цілей, які налаштовують суспільство на розвиток, сприяють інноваційному мисленню, інтеграційним процесам, зростанню обсягів інвестицій у власний ресурсний та інтелектуальний потенціал. Це дозволить досягти певних важливих для суспільства результатів, а також згур-

тувати та консолідувати суспільство навколо об'єднуючих цілей і цінностей [2].

За результатами проведеного дослідження наголошується на доцільності подальшого використання Глобального індексу (GI-10) як інтегрованого індикатора збалансованого розвитку, що характеризує сучасне соціально-економічне становище країн – членів ОЕСР, їх позиціонування у глобальному вимірі, а також уможливило регулюючий вплив та визначення стратегічних орієнтирів розвитку як окремих країн, так і міждержавних утворень [1].

Таким чином, глобальний індекс має стати одним із дієвих національних індикаторів збалансованого розвитку країн ОЕСР. Це сприятиме оперативному визначенню сильних позицій та проблемних зон у різних напрямках публічної політики і на цій основі дозволить приймати більш обґрунтовані управлінські рішення стосовно орієнтирів глобального розвитку в контексті Global Governance [1]. При цьому, його корисні особливості полягатимуть у тому, що він являє собою, з одного боку – узагальнення величезного масиву даних сучасних актуальних спостережень щодо глобальних суспільних процесів, а з іншого є надзвичайно гнучким і динамічним інструментом глобального врядування, що надає можливості вчасно реагувати на виклики, що пов'язані із сучасними трендами функціонування та розвитку світового співтовариства за ключовими напрямами суспільного розвитку.

Стаття надійшла до редакції: 15.07.20

INTEGRATED EVALUATION OF THE BALANCED DEVELOPMENT OF OECD MEMBER COUNTRIES USING THE GLOBAL INDEX (GI-10) IN THE CONTEXT OF GLOBAL GOVERNANCE

Dmytro Karamyshev, Doctor of Sciences in Public Administration,
Full Professor, Professor of Social and Humanitarian Policy Department,
First Deputy Director of KRINAPA, Kharkiv.

The paper generalizes expert analytical information related to global research that contains aggregate data on an integrated assessment of the comprehensive development of the member countries of the Organization of Economic Cooperation and Development (OECD), measured by 10 relevant international indices to be used further as Global Governance Indicator – Global Index (GI-10), an integrated index of balanced development, characterizing the current socio-economic state of these countries, their positioning in the global dimension, and opening up new opportunities for regulated impact and defining strategic development guides for both individual countries and interstate entities.

The presented research is a continuation of the previous scientific surveys carried out by the author; it contains new actual results obtained in the field of comprehensive assessment of OECD member countries' development by the integrated index of global balanced development GI-10. The conducted analysis, in fact, aims to search for the most optimal development model not only for specific countries, but also supra-state formations – communities in the context of globalization.

In conclusion, the author emphasizes the fact that Global Index GI-10 should become one of effective strategic indicators of balanced development of OECD member countries. It is meant to determine in a prompt manner the strong points and bottlenecks in a variety of public policy areas, which will foster formation and implementation of more substantiated management decisions as to global development guides in terms of Global Governance.

For the subsequent steps in improvement of the assessment system, it is very useful to define the essence and content of the integrated development indices according to their separate components, providing a totality of measures and, thus, indicators which determine the results of social development in a specific area, taking into account the socio-humanitarian and economic and technological components.

Key words: *world integration processes, Global Governance, balanced global development of society, global development indicators, integrated index of global development, OECD member countries.*

Received: 15.07.20

References

1. Karamishev, D.V.(2020). Globalnij indeks (gi-10) yak integrovaniy strategichnij indikator zbalansovanogo rozvitku krayin – chleniv OESR [Global Index (gi-10) as an integrated strategic indicator of balanced development of OECD member countries] Aktualni problemi derzhavnogo upravlinnya – Actual problems of public administration, HarRI NADU «Magistr», Harkiv, 1 (57), 228-241 [in Ukrainian].
2. Karamyshev, D.V. (2018). Dominanty Global Governance u vymirakh hlobalnoho rozvytku [Dominants of Global Governance in the dimensions of global development]. Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia – Theory and practice of public administration, 4, 8–20 [in Ukrainian].
3. Karamyshev, D.V. (2018). Imperatyvy hlobalnoho rozvytku: fokus na Global Governance [Imperatives of Global Development: Focus on Global Governance]. Publichne upravlinnia ta rehionalnyi rozvytok – Public Governance and Regional Development, 2, 365–388 [in Ukrainian].
4. Okara, D.V., Chernyshev, V.H. & Shynkarenko, L.V. (2018). Doslidzhennia rozvytku Ukrainy na pidstavi indeksu hlobalnoi konkurentospromozhnosti [Study of Ukraine’s development on the basis of the global competitiveness index]. Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky – Global and national economic problems, 22, 84–90 [in Ukrainian].
5. Karamyshev, D.V. (2019). Global Development Index as Indicator of Global Governance: Integrated Assessment of OECD Member Countries Development. Public Policy and Administration, 18, 4, 377–394 [in English].
6. United Nations : Peace, dignity and equality on a healthy planet. [www.un.org](http://www.un.org/en/index.html) Retrieved from <http://www.un.org/en/index.html> [in English].
7. New Economics Foundation. www.neweconomics.org. Retrieved from <http://www.neweconomics.org> [in English].
8. World development indicators. www.datatopics.worldbank.org. Retrieved from <http://www.datatopics.worldbank.org/world-development-indicators> [in English].
9. The Human Development Index. www.hdr.undp.org. Retrieved from <http://www.hdr.undp.org> [in English].
10. The Social Progress Index. www.socialprogress.org. Retrieved from <https://www.socialprogress.org> [in English].
11. The Legatum Prosperity Index. www.prosperity.com. Retrieved from <https://www.prosperity.com> [in English].

12. The Sustainable Development Goals Index. sdgindex.org. Retrieved from <http://sdgindex.org/reports> [in English].
13. The Fragile States Index. www.worldpolicy.org. Retrieved from <http://www.worldpolicy.org> [in English].
14. The Global Competitiveness Index. www.reports.weforum.org. Retrieved from <http://www.reports.weforum.org> [in English].
15. The BDO IBC - International Business Compass. www.bdo-ibc.com. Retrieved from <https://www.bdo-ibc.com> [in English].
16. The Global Innovation Index. www.globalinnovationindex.org. Retrieved from <https://www.globalinnovationindex.org> [in English].
17. The ICT Development Index. www.itu.int. Retrieved from <http://www.itu.int> [in English].
18. The Networked Readiness Index (NRI). www.networkreadinessindex.org. Retrieved from <http://www.networkreadinessindex.org> [in English].
19. The IMD World Digital Competitiveness Ranking. www.imd.org. Retrieved from <https://www.imd.org> [in English].
20. The Bloomberg Innovation Index. www.bloomberg.com. Retrieved from <https://www.bloomberg.com> [in English].
21. The Environmental Performance Index. www.yale.edu. Retrieved from <http://www.yale.edu/esi> [in English].
22. GDP based on purchasing-power-parity (PPP) per capita. www.worldbank.org. Retrieved from <http://www.worldbank.org> [in English].

Відомості про авторів / Information about the Authors

Карамішев Дмитро Васильович: Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України: Проспект Московський 75, Харків, 61001, Україна

Dmytro Karamyshev: KRI NAPA under the President of Ukraine, 75 Moskovsky Ave., Kharkiv 61001, Ukraine

ORCID.ORG /0000-0003-1617-3240

E-mail: dvk1@i.ua